No runām debatēs

M. FEDOTOVA,

agrorūpnieciskā kompleksa darbinieku arodbiedrības rajona komitejas priekšsēdētāja

Rūpes par darbaļaužu veselību bija un joprojām ir viens no galvenajiem arodbiedrību darbības virzieniem. Kāds ir stāvoklis pie mums?

Rajonā ir lieli darba laika zudumi ražošanā no pārejošas darba nespējas un traumatisma. Tikai slimību dēļ veselu gadu nestrādā ap 200 cilvēku. Apmēram šāds daudzums darba spējīgo cilvēku ir visā Dzeržinska kolhozā.

Arodbiedrību rajona komiteja kopā ar agrorūpnieciskās apvienības darba aizsardzības dienestu veic noteiktu darbu, bet diemžēl, panākumu ir maz. Aizvadīto gadu pieredze rāda, ka bez pastāvīgas uzmanības darba aizsardzības un drošības tehnikas jautājumiem, precīzi pārdomātiem pasākumiem, kas virzīti uz šo jautājumu risināšanu, nevar cerēt uz panākumiem. Vēl vairāk — šo darbu nevar uzskatīt par pabeigtu, kamēr saglabājas kaut vienas avārijas vai traumatisma iespējamība.

Mēs uzskatām, ka saimnieciskajiem vadītājiem kopā ar arodbiedrības komitejām, darba aizsardzības komisijām daudz neatlaidīgāk jārisina šie jautājumi. Pilnībā jāizmanto finanšu un materiālie resursi, kas iedalīti roku darba samazināšanai, jāveic visstingrākie pasākumi darba laika režīma nokārtošanai, darba organizācijas un apstākļu uzlabošanai visās nozarēs. Pie mums rajonā nav profilaktorija, trūkst kadru feldšeru un vecmāšu punktos, nav izstrādāta rajona mēroga programma «Veselība», un tajā pašā laikā — cik no rajona uzņēmumiem, organizācijām nosūtīts mācīties? Nav tādu faktu.

Cīņa par ekoloģiju ir arī cīņa par veselību. Sevišķi Līvānos. Tikai šejienes koksnes konstrukciju rūpnīcas strādnieku ģimenēs vien ir ap 30 bērnu, kuriem steidzami nepieciešama elpošanas orgānu slimību sanatoriska ārstēšana, bet ko, diemžēl mēs nevaram nodrošināt.

Ne mazāk svarīga nozīme cilvēku veselības nodrošināšanā ir ārstniecībai sanatorijās un kūrortos. Ja piešķirto ceļazīmju skaits, var teikt, mūs apmierina, tad to kvalitāte — nekādi. Lietas būtība ir tāda, ka absolūtais vairums sanatoriju, kuras mums piedāvā, atrodas ārpus republikas.

Nav saprotams, kādu iemeslu pēc republikai, kurai ir tāds kūrorts kā Jūrmala, nav republikas nozīmes dziedinātavu. Vēl vairāk — tāda sanatorija kā «Jaunķemeri» ir unikāla, taču pat mūsu arodbiedrības rajona organizācija, kura apvieno 14 tūkstošus cilvēku, saņem vienu, divas ceļazīmes gadā.

Ilgajos gados pakāpeniski radies stāvoklis, ka arodbiedrības «apaugušas» ar tādu rūpju un pienākumu daudzumu, ka to darbībai nav robežu, risināmo jautājumu loks ir neapverams. No tā radies formālisms, arī bezatbildība.

Bez tam — gadu desmitos radies priekšstats, ka arodbiedrības ir izdevīgs partneris saimnieciskajiem darbiniekiem, paklausīgs to rīkojumu izpildītājs, bet nereti —arī kase, kur var ņemt līdzekļus mērķu īstenošanai, kas ir tālu no arodbiedrības veicamajiem darbiem.

Tāds stāvoklis radies ar VACP vadības paklausību un piekrišanu.

Mums ar tiesību un funkciju daudzveidību nav ko lepoties. Tas mazina arodbiedrību lomu, ir nevienlīdzības stāvoklis ar partneriem. Ne velti daži administratori visu vainu par neizdarībām un trūkumiem uzņēmumos un iestādēs uzveļ arodbiedrības komitejai.

Tajā pašā laikā mēs izlaižam no redzesloka daudz svarīgākas arodbiedrības darba formas, piemēram, — darbaļaužu tiesību nodrošināšanu. Šodien strādājošo tiesību un interešu aizstāvēšanas jautājumi izvirzās ļoti asi. To risināšanai arodbiedrības rajona komitejā organizēta juridiskā konsultācija.

V. VEĻECKIS,

rajona sadzīves pakalpojumu kombināta direktors

Kombināta komunisti labi apzinās savus uzdevumus un gādā par to īstenošanu. Mēs visi saprotam, ka veicamā vēl daudz. Ko plānojam darīt turpmāk?

Esam iecerējuši tālāk pilnveidot darba organizāciju, ieviest nomas darbuzņēmumu, lai tālāk veicinātu pakalpojumu apjomu pieaugumu un galvenais — paaugstinātu to sniegšanas kvalitāti. Lai samazinātu iedzīvotāju pretenzijas, plānojam paaugstināt prasīgumu, būt vēl vairāk neiecietīgiem pret brākdariem.

Cilvēku, kuri vēlētos strādāt pa jaunam, nav mazums. Taču jauno darba organizācijas formu ieviešanu bremzē neapmierinošā apgāde. Par šo jautājumu ir daudz runāts, ir pieņemts ne viens vien lēmums, taču to izpilde neapmierina.

Runājot par partijas rajona komitejas darbu, gribu atzīmēt divus trūkumus, kuri, manuprāt, bija raksturīgi pārskata periodā. Pirmais — vājš darbs partijas pirmorganizācijās. Te, uzskatu, liela daļa vainas jāuzņemas partijas rajona komitejas instruktoriem. Otrs trūkums — plēnumos tika izskatīti pārāk globāli jautājumi, bet daudzas ikdienas problēmas, kuras arī jārisina, palika ārpus partijas rajona komitejas redzesloka.

V. VILCĀNS,

komjaunatnes rajona komitejas pirmais sekretārs

Kopš 1. aprīļa komjaunatnes rajona organizācija strādā pašfinansēšanas apstākļos. Tuvākajā laikā spēsim komjaunatnes pirmorganizācijām atgriezt 20 — 30 tūkstošus rubļu gadā. Kā zināms, daudzi pasākumi prasa ne mazums līdzekļu. Un mēs tos iegūstam ne tikai no komjauniešu biedru naudām, bet arī paši ar komjaunatnes rajona komitejas spēkiem cenšamies tos pelnīt.

Sevišķi gribu pievērst uzmanību svarīgam jautājumam — partijas lomai jaunatnes audzināšanā. «Lāča pakalpojumu» sniedza 1984. gada PSKP CK lēmums «Par partijas darba tālāku uzlabošanu komjaunatnes vadīšanā un komjaunatnes lomas palielināšanu jaunatnes komunistiskajā audzināšanā». Domāju, ka dažreiz ne sevišķi pareizi tiek veidotas partijas un komjaunatnes savstarpējās attiecības, ko sevišķi asi izjutām uz savas ādas pēc šī lēmuma pieņemšanas. Strādāt partijas vadībā taču nenozīmē to pašu kā «atrasties pakļautībā».

Kādu piemēru rāda tās partijas pirmorganizācijas, kuru darbs ar jaunatni vai komjaunatnes organizāciju aprobežojas ar vienu jautājumu darba plānā? Tipiska situācija, kad komjaunatnes sekretārs (bieži — ne partijas biedrs) tiek aicināts uz partijas sapulci, kur viņam liek atskaitīties par komjaunatnes organizācijas darbu, gudri pamācot, ka agrāk tā nebija. Tā nesen bija «Lauktehnikas» rajona apvienībā.

Bet kur tā komunista, kurš atbild par darbu ar komjaunatni, loma? Un nekur neder tāda attieksme, kāda nesen bija vērojama rajona slimnīcas partijas pirmorganizācijas sapulcē, kur tika izvirzīta doma, ka komjaunatne nemaz nav vajadzīga. Tā ir tieša komjaunatnes organizācijas autoritātes graušana.

Domāju, ka jaunievēlētajam partijas rajona komitejas birojam un jaunajam partijas rajona komitejas sastāvam principiāli jānovērtē partijas pirmorganizāciju darbs ar jaunatni. Jautājumu izskatīšana biroja sēdēs par komjaunatnes rajona komitejas darbu kaut kādā virzienā neko būtisku nedos. Lūgums —biežāk būt jaunatnes auditorijās, runāt par jaunatnes problēmām, uzticēt jaunatnei konkrētus, labi pārdomātus uzdevumus. Tā noteikti tiks celta gan partijas, gan jaunatnes organizācijas autoritāte.

A. RIMICĀNE,

Rožupes astoņgadīgās skolas direktore

Es šodien šeit pārstāvu rajonā vienu no lielākajām saimniecību partijas organizācijām un mans pienākums ir izteikt ošukalniešu rūpes un sāpi par dažām saimnieciskām problēmām, kuras ir cieši saistītas arī ar ideoloģiskajiem jautājumiem.

1. Mēs vēlamies, lai rajonā nopietnāk tiktu realizēts sociālā taisnīguma princips. Rajonā ir uzņēmumi, kuri tirgojas ar ārvalstīm (piemēram, Preiļu linu fabrika) un par piegādāto lauksaimniecības produkciju saņem valūtu. Saņem preces par summu, kas līdzvērtīga darbinieku algu kopsummai gadā. Tirgojas savā veikalā. Bet ko darīt pirmražotājiem? Tiem cilvēkiem, kas strādājuši linu laukā? Arī viņiem gribētos iegādāties importa preces, kuru diemžēl tik maz vēl mums pašiem.

2. Saimniecībai ir nepieciešami lielāki asfalta limiti. Bez kārtīgiem ceļiem, asfaltētiem laukumiem pie fermām, normāliem apstākļiem tajās nebūs normālu lopkopju kadru. Un nekādi bukleti un profesionālā orientācija te nepalīdzēs.

3. Pirms tiek slēgti līgumi ar ārpusrajona resoriem, lūgums vairāk domāt par sava rajona iedzīvotāju vajadzībām. Kāpēc tik ļoti nepieciešamo produktu — olas — atdot daugavpiliešiem, kuriem nav kur tās likt, ja pašiem plaukti tukši?

Visbeidzot —bez stipras ekonomikas nevar būt stipra valsts. Bez stipras ekonomikas nevar būt stabilas izglītības sistēmas. Un tomēr — nežēlojiet rubli izglītībai, tas nesīs 4 rubļus lielu peļņu. Ar tādu materiālo bāzi, kāda mums ir pašlaik izglītības jomā, līdz pasaules līmenim nenokļūt. Ar cēliem nodomiem un patriotismu vien ir par maz. Izglītības sistēmai nepieciešama ekonomiskā patstāvība, jāsakārto finansiālie jautājumi.

Un vēl. Mūsu delegācijā izbrīnu radīja b. Šubas neapmierinātība ar Tautas frontes darbību. Uzskatām, ka Tautas frontes Programma un Statūti ir lieliski, atliek tikai tos īstenot. Bet atsevišķas uzstāšanās jau nevar vērtēt kā rīcības un darbības virzienu.

Dzīvosim un strādāsim ar fizisko un garīgo spēku pilnu atdevi, savstarpējās cieņas, saprašanās un sadarbības atmosfērā.

P. VARTMINSKIS,

republikāniskā projektēšanas un mājbūves tresta partijas komitejas sekretārs

Visi mūsu organizācijas komunisti un strādājošie ar lielu uzmanību lasīja partijas rajona komitejas pārskata referātu, to apsprieda, izteica savas kritiskās piezīmes.

Mūs uztrauc tas, ka trestā strādājošo 30 bērniem nepieciešama elpošanas orgānu slimību ārstēšana. Bērnudārzs atrodas Līvānu stikla fabrikas darbības zonā, un bērni slimo. Saslimšanu rada arī Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas kaitīgie [illegible]. Tāpēc nepieciešams steidzami veikt pasākumus, lai Līvānos uzlabotu ekoloģisko situāciju.

Rajonā jāuzlabo iedzīvotāju apgāde ar pārtikas produktiem. Te lielāku ieguldījumu varētu dot agrofirma «Krasnij Oktjabrj».

Par kritiku. Ja kāds grib kādu kritizēt, tad savas domas jāargumentē, nevis jāpakļaujas emocijām. Piemēram, nesen Tautas frontes pārstāvis b. Šmuksts apgalvoja, ka es neprotu latviešu valodu. Tā nav taisnība. Es latviešu valodu zināmā mērā jau esmu apguvis, turpinu to mācīties un iemācīšos.

P. BARKOVSKIS,

Ļeņina kolhoza priekšsēdētājs

Pārskata ziņojumā ir pārāk maz kritikas, un var rasties iespaids, ka partijas komitejas locekļi ir gandrīz vai svēti, it sevišķi — partijas rajona komitejas sekretāri. Diemžēl trūkumu vēl ir daudz. Piemēram, apejot partijas pirmorganizāciju, mūsu saimniecības priekšsēdētāja vietniekam J. Putkam tika uzlikts partijas sods. Kaut gan pēc tam tika atzīts, ka tas nav pareizi, nevienam nepietika principialitātes atcelt partijas rajona komitejas biroja lēmumu. Kļūdas vajag ne tikai atzīt, bet arī labot.

Lauksaimniecībai piešķirta prioritāte, taču pagaidām tā ir tukša runāšana. Laukiem joprojām trūkst ļoti daudz kā, pat logu stikla. Lauksaimniecības mašīnām ir ļoti augstas cenas. Un vai ir taisnīgi, ja Valsts plāna komiteja kapitālieguldījumus lauksaimniecībai plāno samazināt par 8 miljoniem rubļu?

Ļoti sāpīga problēma ir iedzīvotāju apgāde ar pārtiku, sevišķi — ar gaļas produktiem. Nepieciešams taisnīgāks un vienlīdzīgāks resursu sadalījums. Rajona vadībai jāpanāk, lai zināms daudzums gaļas paliktu rajonā par noteiktām cenām, piemaksas varētu būt no rajona budžeta. Plašāk jāizmanto tāda forma kā līgumi starp rūpniecības uzņēmumiem un lauku saimniecībām. Arī tas ir viens no ceļiem, kā uz abpusēji izdevīgiem pamatiem risināt pārtikas problēmu.

Partijas rajona komitejas sekretāru amati nav goda amati. Jābūt mazāk aurstākstīvnšo ierēdņu instrukciju izpildītājiem, bet gan vairāk jāstrādā rajona iedzīvotāju labā. Jāmaina darba stils un «ataakā» no tādiem rīkojumiem kā «Etot vopros ne obsuždajetsa», «Vioolnitj lubej cenoj» un tamlīdzīgiem. Ar administrēšanu tālu netiksim.

R. VAIVODS,

rajona patērētāju biedrību savienības priekšsēdētāja vietnieks

Rezumējot deviņu mēnešu rezultātus, rajona patērētāju biedrību savienības kolektīvam piešķirts Latvijas Patērētāju biedrību savienības un valsts un kooperatīvās tirdzniecības darbinieku arodbiedrības republikāniskās komitejas ceļojošais Sarkanais karogs un otrā naudas prēmija.

Taču tas nenozīmē, ka varam būt apmierināti ar sava darba rezultātiem. Un galvenais iemesls, kāpēc joprojām saņemam lielas iedzīvotāju pretenzijas, ir tas, ka nepietiek preču resursu. Diemžēl šī jautājuma risināšana nav atkarīga tikai no mums vien.

Daudzus veikalus vēl neapmierina darba apstākļi, trūkst darba mehanizācijas līdzekļu utt. Tas rada lielu kadru mainību, sevišķi — transportstrādnieku vidū. Ļoti maz saņemam celtniecības materiālus rekonstrukcijas darbiem un remontam. Kopš 1974. gada tirdzniecības darbinieku vajadzībām praktiski netiek būvēti dzīvokļi. Sāpīgs jautājums ir tirdzniecības iestāžu celtniecība laukos. Mūsu pašu celtniecības brigāde ir maza, ar tās spēkiem vien daudz paveikt nav iespējams. Tāpēc celtniecības problēmas jārisina kompleksi, jo mēs apkalpojam arī lauku iedzīvotājus. Nepieciešams lielāks atbalsts un palīdzība no lauku saimniecību puses.

Patlaban aktuāls jautājums ir par valodu lietošanu. Tirdzniecībā strādājošajiem jāprot gan latviešu, gan krievu valoda, lai ar pircēju nerastos nekādas domstarpības. Uz to tagad orientējam visus savus darbiniekus.

Partijas rajona komitejai turpmāk vajadzētu uzlabot ideoloģisko darbu, tās darbiniekiem biežāk jāapmeklē darba kolektīvi. Jo nekas nav efektīvāks par partijas darbinieka dzīvo vārdu.

P. VOSOROVS,

kolhoza «Sarkanā ausma» priekšsēdētājs

Atbalstot pārskata referātā izteiktās pozitīvās iezīmes partijas rajona organizācijas darbībā, gribu tuvāk pakavēties pie tā, kas traucējis strādāt vēl labāk.

Manuprāt, partijas rajona komitejas darbībā pārskata periodā bija izjūtams zināms konsekvences trūkums. Vairāki lēmumi nereti palika neizpildīti. Tas jāņem vērā turpmāk.

Daži vārdi par žūpības apkarošanu. Bija laiks, kad atturības veicināšanas biedrībā dzina iekšā gandrīz ar varu. Kampaņa pagāja, un nu jūtams, ka cīņa pret žūpību un alkoholismu mazinājusies. Būdama kolhoza priekšsēdētāja, redzu, ka šī problēma atkal saasinājusies. Tāpēc cīņai pret žūpību tagad jāpievērš daudz lielāka uzmanība.

Par Tautas fronti. Tā aizpildīja tos robus, kurus radījušas mūsu esošās organizācijas ar savu bezdarbību. Tautas frontes darbībā labi redzams, ko mēs paši neesam paveikuši. Tautas fronte tagad ir reāla parādība, un tas jāņem vērā.

Piekrītu savam kolēģim — Ļeņina kolhoza priekšsēdētājam P. Barkovskim, ka lauksaimniecības prioritāte vēl nav jūtama. Daudz no tā, ko gribēju sacīt, viņš jau pateica. Tikai piebildīšu, ka partijas rajona komitejas jaunajam birojam lauksaimniecībai jāvelti lielāka uzmanība. Vai lauksaimniecībai patiešām būs pie mums prioritāte — tas atkarīgs arī no rajona vadības nostājas.

A. SEDVALDS,

Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas direktors

Konferences nozīmīgums mani rosināja izteikt savas domas.

Vispirms gribu atzīmēt, ka pārkārtošanās patlaban prasa aktīvāk savā darbā ieviest jaunas metodes un formas. Taču daudzi no mums, liekas, ir apjukuši no domu dažādības. Tāpēc galvenais mūsu uzdevums ir nezaudēt savā darbībā galvenos orientierus, veikt cilvēku vidū izskaidrošanas darbu, aktīvāk iesaistīties aktuālo problēmu risināšanā.

Mūsu vidū ir vēl ne mazums malā stāvētāju, nogaidītāju. Un vēl. Tas, par ko runājam aizkulisēs, jāpārnes uz tribīnēm, par to jārunā arī tautas priekšā.

Mūsu rajonā, manuprāt, ir unikāla situācija, proti — ir divi centri — administratīvais un rūpnieciskais. Līvānos, kur koncentrēta rajona rūpniecība, ir liels intelektuālais potenciāls, taču te ir arī daudz sociālo samezglojumu. Diemžēl jautājumi, kas saistīti ar Līvānu problēmām, nav izskatīti ne partijas rajona komitejas birojā, ne arī rajona komitejas plēnumos.

Līvāni šobrīd ir pilsēta ar visdeformētāko infrastruktūru. Tās attīstībā līdz šim pieļautas lielas disproporcijas, taču līdz šim pārāk maz darīts, lai tās likvidētu. Tas rada līvāniešu pamatotu neapmierinātību, rodas ne mazums domstarpību. Piemēram, par budžeta sadali starp Preiļiem un Līvāniem, par apgādi ar pārtikas produktiem un tamlīdzīgi.

Situācija ir neordināra un prasa netradicionālu pieeju šo milzīgo problēmu risināšanā. Ņemot vērā pašreizējo situāciju, gan arī Līvānu nozīmi rajona dzīvē, uzskatu, ka būtu lietderīgi, ja daļa partijas rajona komitejas aparāta darbotos tieši Līvānos. Jo vairāk tāpēc, ka tagad izvirzīts uzdevums — partijas darbiniekam jāstrādā galvenokārt masās. Esmu pārliecināts, ka Centrālā Komiteja mūs atbalstīs un atļaus šos jautājumus izlemt mums pašiem.